

Konspiny

Typ Hry: *kreativní, týmová*

Fyzická zátěž: 1

Psychická zátěž: 3

Čas na hru: 2 hod.

Věk: 13-15

Charakteristika

Konspiny je kreativní aktivita zaměřená na tvorbu a následnou prezentaci materiálů, které potvrzují a propagují předem určené konspirační teorie. Skrze aktivitu žáci nejen uplatní své kreativní a argumentační dovednosti, ale vyzkouší si i aplikaci manipulačních technik z pohledu manipulátora samotného.

Cíl

- Účastník se seznámí s pojmem konspirační teorie. Vlastními slovy popíše konspirační teorii.
- Účastník vyjmenuje některé známé konspirační teorie a popíše vlastními slovy v čem mohou být škodlivé.
- Dalším cílem je posílení soudržnosti kolektivu skrze tvorbu společného díla a hledání správných argumentů.

Pomůcky

Kostýmy pro motivační blok, výtvarné potřeby – barvy, pastelky, fixy, nůžky, lepidla, barevné papíry, předtištěné materiály, časopisy, dostatečně velký papír/karton, stolky nebo místa pro tvorbu, hudba, obálky s definicí teorií, wifi, kuličkové hodnocení či jakákoliv jiná forma hodnocení, notebook na dohledávání informací, Poukaz na počítač a teorie k problematice - dostupné na www.disfrystak.cz/rdkd-prilohy.

Motivace

Po rozdělení účastníků do skupin přichází vlivný pořadatel mezinárodní konference o konspiračních teoriích, pod názvem Vláda vám lže.

„Hledáme talentované konspirátory, kteří v tomto ročníku představí a obhájí ty nejlepší, nejuvěřitelnější a nejpůsobivější konspiny. Hledáme někoho, kdo se v tom všem vyzná, kdo rozpozná, co je potřeba říct a na jaké emoce působit tak, aby konečně mohla vypuknout online revoluce a mohli se k nám vrátit mimozemšťané a společně jsme se mohli vydat na dobrodružství přes okraj naší planety.“

Podrobně rozpracovaný obsah

V úvodu aktivity jsou účastníci rozděleni do skupin po čtyřech, maximálně pěti členech. V rámci krátké úvodní motivace jsou skupiny uvedeny do prostředí konspiračních teorií, způsobu jejich šíření a častých alternativních faktů, které je doprovázejí. Účastníkům jsou následně přidělena stanoviště a veškerý materiál potřebný pro realizaci zadání – tvorbu propagačního plakátu/banneru. Na zhotovení zadání mají účastníci 60 minut. Poté následuje představení výsledných děl, v rámci kterého se účastníci snaží argumentací získat co nejvíce příznivců pro svou teorii.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Hmotným výstupem aktivity jsou propagační materiály teorií či jiné doplňující výtvoř. Aktivita také nabízí určitý vědomostní (teoretický) přesah, díky kterému si účastníci doplní své dosavadní znalosti ze světa konspiračních teorií, manipulativních technik a jiných podobných jevů.

Před zahájením aktivity lektor připraví stanoviště pro každý tým. Na stanovišti jsou pastelky, barvy, flipchartové fixy, nůžky, lepidla, lepicí páska, velký podkladový blok papíru, časopisy, symboly teorií, barevné papíry a obálky s dalším zadáním.

V zadání pro tým je konspirační teorie a její stručné vysvětlení. Účastníci mají možnost dohledávání informací na svém mobilním telefonu (případně notebooku).

Účastníci tuto aktivitu plní v týmech. Před zahájením motivace proběhne tedy rozdělení. Následně se lektor v kostýmu představí (podle kapitoly Motivace), zadá pravidla a zahájí aktivitu.

Každý tým si najde své stanoviště a může začít tvořit. Tvoří nejen plakát, ale vymýšlí i slogan a formu prezentace své teorie. Je vhodné týmy rozprostřít tak, aby se žáci vzájemně neslyšeli. V následujících 60 minutách se lektori pohybují mezi stanovišti a dohlíží na průběh aktivity. Pokud je potřeba, mohou hrát roli rádce. Účastníky průběžně informují o čase. Po ukončení tvořivého úseku jednotlivé týmy své teorie představují. Prezentace probíhá postupně, každý tým má na prezentaci maximálně 5 minut. Po prezentaci mají účastníci možnost se zeptat aktuálního týmu na otázku (každá skupina má jednu otázku). Tyto otázky by měly teorii oslabit a prezentující na ně musí hledat vhodné odpovědi a argumenty tak, aby své tvrzení podpořili. Po představení všech teorií dostanou účastníci možnost vyhodnotit, které teorii by na základě poskytnutých informací byli ochotni uvěřit nebo kterou teorii považují za nejlépe zpracovanou. Účastníci hodnotí nikoli za tým, ale jako jednotlivci pomocí kuličkového hodnocení či jiným způsobem (lístečky, slovní hodnocení). V závěru se sečtou hlasy a vítězí tým, jehož teorie byla vyhodnocena jako nejlepší.

Metodické poznámky

Aktivitu doprovází teorie o konspiracích a jejich základu. Lektor by tedy měl být s problematikou řádně seznámen tak, aby mohl informace předat účastníkům. Měl by se také orientovat v pojmech *konspirační teorie*, *manipulační techniky* (odkazy pro vzdělání o tématu v textu nejsou uvedeny, mediální problematika se vyvíjí rychleji a zdroje tak nejsou v každý moment aktuální). Doporučenými zdroji jsou například webové stránky hoax.cz, manipulatoři.cz nebo Nejlepší kniha o fake news dezinformacích a manipulacích (více v doporučené literatuře). Lektor by měl být schopen objasnit tuto problematiku účastníkům.

Reflexe

Spíše než o reflexi na výkon skupiny se jedná o reflexi tematickou. Společně s účastníky se lektori po aktivitě vrátí k tématu konspiračních teorií a manipulací, které si mohli hráči zažít na vlastní kůži.

Návrhy otázek k reflexi:

- Jaké weby jste navštívili při hledání informací? Čeho jste si na nich všimli?
- Jakou roli při vyhledávání hraje algoritmus?
- Slyšeli jste o jiné konspirační teorii? Co mají společného a proč vznikají?
- V čem jsou tak poutavé a proč jim lidé věří? Jak komunikovat s lidmi, kteří věří konspiračním teoriím?
- Jaké manipulace a jiné techniky používají?
- Jaký je rozdíl mezi pojmy hoax a konspirační teorie?

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

